

Objavljen prvi nacrt Globalnog okvira za biološku raznolikost

Sekretarijat UN-ove konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD) je objavio prvi službeni nacrt novog globalnog okvira za biološku raznolikost koji sadrži akcije očuvanja, zaštite prirode i ključnih usluge koje priroda pruža ljudima širom svijeta od 2030. godine. Biološka raznolikost i njene dobrobiti temeljne su za ljudsku dobrobit i zdrav planet. Unatoč tome naporima bioraznolikost se pogoršava u cijelom svijetu i predviđa se da će se taj pad nastaviti ili pogoršati.

Nacrt globalnog okvira za biološku raznolikost sadrži 21. cilj za 2030. godinu i uključuje neke od ključnih akcija:

- Najmanje 30% kopnenih i morskih područja širom svijeta (posebno područja od posebnog značaja za bioraznolikost i doprinos ljudima) su ekološki reprezentativna, dobro očuvana učinkovitim i pravednim upravljanjem, i dobro povezana kroz sisteme zaštićenih područja (i drugih učinkovite mjera zaštite na području)
- 50% smanjenja stope unošenja invazivnih stranih vrsta, te suzbijanja ili iskorjenjivanje takvih vrsta radi uklanjanja ili smanjenja njihovih negativnih utjecaja
- Smanjivanje ispuštanja nutrijenata u okoliš za najmanje polovicu, a pesticida za najmanje dvije trećine, i smanjenje ispuštanja plastičnog otpada
- Doprinosi temeljeni na prirodi su usmjereni prema globalnim naporima za ublažavanje klimatskih promjena za najmanje 10 GtCO₂e po godini, kao i da svi napori ublažavanja i prilagodbe nemaju negativne utjecaje na biološku raznolikost
- Preusmjeravanje, prenamjena, reforma ili uklanjanje poticaja štetnih za biološku raznolikost na pravedan i fer način, smanjujući ih za najmanje 500 milijardi američkih dolara godišnje
- Povećanje međunarodnih financijskih izvora pomoći zemaljama u razvoju za 200 milijardi američkih dolara.

Globalni okvir za biološku raznolikost se razvija više od dvije godine, i dodatno će se razmatrati tokom virtualnih pregovora krajem ljeta prije nego što će biti predstavljen strankama na razmatranje na sljedećem sastanku CBD-a COP-15 (petnaesti sastanak Konferencije stranaka CBD-a), grad Kunming (Kina) od 11. do 24. oktobra.

Globalni okvir za biološku raznolikost će biti popraćen s tri dodatna dokumenta: (a) okvir za praćenje sa indikatorima, (b) priručnik sa definicijama pojmova koji se koriste u okviru i (c) detaljni pregled ciljeva i akcija sa objašnjenjima.

Globalni okvir biološke raznolikosti nakon 2020. godine nadovezuje se na *Strateški plan za biološku raznolikost 2011-2020* i predstavlja ambiciozan plan provođenja akcija za postizanje promjene odnosa društva i biološke raznolikosti i osigurava da zajednička vizija života u skladu s prirodom do 2050. godine bude ispunjena. Također, ovaj dokument će biti usklađen sa relevantnim multilateralnim sporazumima o okolišu i ostalim relevantnim međunarodnim procesima, uključujući Agendu za održivi razvoj do 2030. godine i jačanje suradnje.

Nacrt Globalnog okvira za biološku raznolikost će zahtijevati učinkovitu mobilizaciju resursa iz javnog i privatnog financijskog sektora, kontinuirano utvrđivanje rizika, tehničku i naučnu suradnju kao i omogućavanje primjene novih tehnologija i inovacija. Uspješna provedba ovisit će i o učinkovitom doseg, svijesti i prihvaćanju svih aktera, sveobuhvatanog sistema za planiranje, praćenje, izvještavanje i preglednika koji će omogućiti transparentni prikaz napretka, brze promjene smjera djelovanja i pravovremeni odgovor.

Četiri cilja za 2050. godine i ključne akcije do 2030. godine

Nacrt Globalni okvir biološke raznolikosti nakon 2020. godine predlaže četiri cilja a svaki od četiri cilja imaju dvije do tri ključne akcije koja treba postići do 2030. godine:

Ciljevi do 2050.godine	Ključne akcije do 2030. godine
<p>Cilj A: Poboljšana je cjelovitost svih ekosistema sa porastom od najmanje 15%, povezanost i cjelovitost prirodnih ekosistema koji podržavaju zdrave i otporne populacije svih vrsta, stopa izumiranja smanjena najmanje deset puta, a rizik od izumiranja vrsta u svim taksonomskim i funkcionalnim skupinama je prepolovljena genetska raznolikost divljih i pripitomljenih vrsta je zaštićena sa najmanje 90% genetske raznolikosti unutar svih vrsta.</p>	<p>Ključna akcija A.1 Povezanost i cjelovitost prirodnih sistema, kao i pozitivni pomaci u području za najmanje 5%.</p> <p>Ključna akcija A.2 Povećanje stope izumiranja se zaustavlja ili smanjuje a rizik od izumiranja se smanjuje za najmanje 10% uz smanjenje udjela ugroženih vrsta dok je brojnost raspodjele populacija vrsta je poboljšana ili barem njihova brojnost održana na istom nivou.</p> <p>Ključna akcija A.3. Zaštićena je genetska raznolikost divljih i domaćih vrsta, s porastom udjela vrsta koje imaju najmanje 90% svoje genetske raznolikosti.</p>
<p>Cilj B: Doprinosi prirode ljudima su procijenjeni, održavani ili poboljšani kroz očuvanje i održivu upotrebu podržavajući globalni program razvoja za korist svijetu</p>	<p>Ključna akcija B.1 Priroda i njezini doprinosi ljudima u potpunosti se uvažavaju, a informacije su podijeljene svim relevantnim javnim i privatnim donosiocima odluka.</p> <p>Ključna akcija B.2 Dugoročna održivost svih kategorija usluga prirode ljudima je osigurana, a one koje su trenutno u padu su obnovljene pridonoseći svakom od relevantnih Održivih Razvojnih Ciljeva (SDG).</p>
<p>Cilj C: Koristi od korištenja genetičkih resursa dijele se pošteno i ravnopravno s značajnim porastom i dijeljenjem novčanih i nemonetarnih koristi, uključujući očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.</p>	<p>Ključna akcija C.1 Povećanje udjela novčanih naknada koje primaju pružatelji usluga, uključujući nositelje tradicionalnih znanja.</p> <p>Ključna akcija C.2 Povećanje nenovčane koristi, poput sudjelovanja pružaoca usluga, uključujući nositelje tradicionalnog znanja u istraživanje i razvoj.</p>
<p>Cilj D: Nedostatak između raspoloživih financijskih i drugih načina provedbe i onih potrebnih za postići viziju 2050, je prevaziđen.</p>	<p>Ključna akcija D.1. Raspoloživi su i raspoređeni primjereni financijski resursi za provedbu okvira uz postupno smanjivanje financijskih nedostataka na najmanje 700 milijardi USD godišnje do 2030. godine.</p> <p>Ključna akcija D.2 Adekvatna druga sredstva, uključujući izgradnju kapaciteta i razvoj, tehnička i dostupna je znanstvena suradnja i transfer tehnologije za provedbu okvira do 2030. godine razvijeni i raspoređeni.</p> <p>Ključna akcija D.3 Planiraju se odgovarajući financijski i drugi resursi za razdoblje 2030. do 2040. godine ili su sredstva alocirana do 2030. godine.</p>

21 „Akcijski cilj“ za 2030. godinu

Okvir navodi 21 povezani „akcijski cilj“ za 2030. godinu:

Smanjenje prijetnji biološkoj raznolikosti	Cilj 1	Osigurati da su sva kopnena i morska područja na globalnoj razini su integrirana prostornim planiranjem koje uključuje biološku raznolikost koje adresira promjene namjene zemljišta i mora kao i zadržavanje postojećih netaknutih i divljih područja.
	Cilj 2	Osigurati da je najmanje 20 posto degradiranih slatkovodnih, morskih i kopnenih ekosistema obnovljeno, osiguravajući povezanost među njima fokusirajući se na prioritetne ekosisteme.
	Cilj 3	Osigurati da je najmanje 30 posto globalno kopnenih i morskih područja, (posebno područja od posebnog značaja za bioraznolikost i doprinos ljudima) su ekološki reprezentativna, dobro očuvana učinkovitim i pravednim upravljanjem, i dobro povezana kroz sisteme zaštićenih područja (i drugih učinkovite mjera zaštite na području) i integrirane su u šire kopnene i morske krajolike.
	Cilj 4	Osigurati aktivne akcije upravljanja kako bi se omogućio oporavak i očuvanje vrsta i genetske raznolikosti divljih i pripitomljenih vrsta, uključujući <i>ex situ</i> očuvanje, i učinkovito upravljanje interakcije čovjeka i divljine kako bi se izbjegli ili smanjili sukobi čovjeka i divljine.
	Cilj 5	Osigurajte da je berba/izlov, trgovina i uporaba divljih vrsta održiva, legalna i sigurna za ljudsko zdravlje.
	Cilj 6	Upravljanje putovima za unošenje invazivnih stranih vrsta, sprečavajući ili smanjujući njihovu stopu introdukcije i razvoja alohtonim područjima za najmanje 50 posto, kao i kontrolirati ili iskorijeniti invazivne strane vrsta koje nanose štete ili smanjiti njihov utjecaj, usredotočujući se na prioritetne vrste i prioritetna staništa.
	Cilj 7	Smanjiti onečišćenje iz svih izvora na razine koje nisu štetne za biološku raznolikost i funkcioniranje ekosistema i ljudskog zdravlja, uključujući smanjenje nutrijenata ispuštenih u okoliš za najmanje polovicu i pesticida za najmanje dvije trećine kao i eliminisanje ispuštanje plastičnog otpada.
	Cilj 8	Smanjiti utjecaj klimatskih promjena na biološku raznolikost, pridonoseći ublažavanju i prilagodbi kroz pristupi temeljen na ekosistemima, pridonoseći smanjenju najmanje 10 GtCO ₂ e/godišnje globalnim naporima za ublažavanje, i osigurati da svi napori za ublažavanje i prilagodbu izbjegnu negativne utjecaje na biološku raznolikost.

Osigurati potrebe ljudi kroz održivu upotrebu i podjelu koristi	Cilj 9	Osigurati dobrobiti, uključujući prehranu, sigurnost hrane, lijekove i sredstva za život, posebno za ranjive kategorije ljude kroz održivo upravljanje divljim kopnenim, slatkovodnim i morskim vrstama i zaštita tradicionalne/uobičajene održive upotrebe od strane autohtonih naroda i lokalnih zajednica.
	Cilj 10	Osigurati da se svim poljoprivrednim, akvakulturnim i šumarskim područjima gospodari održivo, posebno kroz očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, povećavajući njihovu produktivnost i otpornost.
	Cilj 11	Održavati i poboljšati doprinos prirode u regulaciji kvalitete zraka, kvalitete i količine vode, i zaštiti od opasnosti i ekstremnih događaja za sve ljude.
	Cilj 12	Povećati površinu, pristup zelenim i plavim prostorima i povećati koristi zelenim i plavim prostorima za ljudsko zdravlje i dobrobiti u urbanim sredinama i ostalim gusto naseljenim područjima.
	Cilj 13	Provesti mjere na globalnoj razini i u svim zemljama kako bi se olakšao pristup genetskim resursima i osiguralo pravedno i nepristrano dijeljenje koristi koje proizlaze iz korištenja genetskih resursa, i prema potrebi, povezanih tradicionalnih znanja, uključujući međusobno dogovorene uslove i prethodno informirani pristanak.
Alati i rješenja za implementaciju i integraciju	Cilj 14	Potpuno integrirati vrijednosti biološke raznolikosti u politike, propise, planiranje, razvojne procese, strategije smanjenja siromaštva, proračune i procjene utjecaja na okoliš na svim razinama vlasti i u svim sektorima gospodarstva, osiguravajući usklađenost svih aktivnosti i finansijskih tokova sa vrijednostima biološke raznolikosti.
	Cilj 15	Sva poduzeća (javna i privatna, velika, srednja i mala) procjenjuju i izvještavaju o svojim aktivnostima i utjecajima na biološku raznolikost, od lokalnog do globalnog, i postupno smanjuju negativne utjecaje, barem za polovicu i povećavaju pozitivne učinke smanjivanjem rizika povezanih s biološkom raznolikošću poduzeća i kretanjem prema punoj održivosti praksi ekstrakcije i proizvodnje, lanaca nabavke i opskrbe te uporabe i odlaganja.
	Cilj 16	Osigurati da se ljudi potiču i da im je omogućeno da donose odgovorne odluke kao i da imaju pristup relevantnim informacijama i alternativnim rješenjima uzimajući u obzir kulturne preferencije, da se otpad smanji barem za polovicu i prema potrebi prekomjerna potrošnja hrane i drugih materijala.
	Cilj 17	Uspostaviti, ojačati kapacitete i provoditi mjere u svim zemljama za sprečavanje, upravljanje ili kontrolu potencijalnih štetnih utjecaja biotehnologije na biološku raznolikost i zdravlje ljudi, smanjujući rizik od njihovih utjecaja.

	Cilj 18	Preusmjeriti, preusmjeriti, reformirati ili eliminirati poticaje štetne za biološku raznolikost, na pravedan uticati na smanjenje za najmanje 500 milijardi USD godišnje, uključujući najštetnije subvencije, i osigurati da su poticaji, uključujući javne i privatne ekonomske i regulatorne poticaje, ili pozitivni ili neutralani za biološku raznolikost.
	Cilj 19	Povećati financijska sredstva iz svih izvora za najmanje 200 milijardi USD godišnje, uključujući nove, dodatne i učinkovite financijske mehanizme, povećavajući za najmanje 10 milijardi USD godišnje sredstava iz međunarodnih finansijskih izvora zemljama u razvoju, korištenjem privatnih financija i povećanjem mobilizacije domaćih resursa uzimajući u obzir nacionalno planiranje finansiranja biološke raznolikosti i ojačati izgradnju kapaciteta, tehnologiju prijenosa kao i naučnu suradnju kako bi se zadovoljile potrebe za provedbom, srazmjerno ambicijama i ciljevima okvira.
	Cilj 20	Osigurati da relevantno znanje, uključujući tradicionalno znanje, inovacije i prakse autohtonih i lokalnih zajednica uz njihov slobodni, prethodni i informirani pristanak, je uzeto u obzir kod donošenja odluka učinkovitog upravljanja biološkom raznolikošću, omogućujući praćenje i promicanje svijesti, obrazovanja i istraživanja.
	Cilj 21	Osigurati pravedno i učinkovito sudjelovanje autohtonog stanovništva i lokalnih zajednicama u procesu donošenja odluka s biološkom raznolikošću poštuju njihova prava nad zemljom, teritoriji i resursima kao i osigurati pravedno i učinkovito sudjelovanje od žena i djevojka i mladi u procesu donošenja odluka s biološkom raznolikošću